

23.5.2024

lausuntopalvelu.fi

Viite: STM110:00/2023

Lausuntopyyntö imeväisten ja pikkulasten ruokintaa koskevasta sosiaali- ja terveysministeriön asetuksesta

Tausta

Voimassa olevan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen antamisen jälkeen säädökset imeväisten ja pikkulasten ruokinnasta ovat muuttuneet. Uuden asetuksen laadinnassa on huomioitu vuonna 2021 voimaan tullut elintarvikelaki (297/2021) sekä muutokset asetuksen antamisen taustalla olevissa EU säädöksissä.

Taustalla on lisäksi Maailman terveysjärjestön (WHO) äidinmaidonkorvikkeiden markkinointia koskeva koodi, jonka mukaan jäsenvaltioiden tulee edistää imetystä ja valvoa äidinmaidonkorvikkeiden käyttöä. Äidinmaidonkorvikkeiden lisäksi koodi koskee myös muita tuotteita, joita markkinoidaan sopiviksi korvaamaan äidinmaito osittain tai kokonaan. Siksi asetuksessa tiedotusaineistolle esitetyt sisältövaatimukset ja jakelun rajoitukset koskevat äidinmaidonkorvikkeiden lisäksi myös vieroitusvalmisteita ja imeväisille tarkoitettuja kliinisiä ravintovalmisteita.

1. Onko tiedotusaineistolta vaadittu sisältö selkeästi kuvattu?’

Tiedotusaineiston sisällytettävät tiedot ovat hyvät.

Tehy pitää tärkeänä, että tiedotusaineistossa tulee olla tieto aineisto äidinmaitokorvikkeen, vieroitusvalmisteiden tai kliinisen ravintovalmisteiden käytöstä sisältäen sosiaalisen ja taloudellisen seurauksen sekä sopimattoman ravinnon ja väärin ruokintamenetelmien aiheuttamat terveysriskit. Tehy kannattaa, ettei tiedotusaineistossa saa esittää äidinmaitokorvikkeen, vieroitusvalmisteiden tai kliinisen ravintovalmisteiden käyttöä ihanteellisena.

On hyvä, että tiedotusaineisto on tieteelliseen tietoon perustuvaa eikä siinä ilmaista tai anneta ymmärtää, että pulloruokinta olisi samanarvoista tai parempi vaihtoehto kuin imetys.

Tiedotusaineisto on suunnattu raskaana oleville naisille, perheille ja niille, joiden työn kuuluu imeväisikäisten ja pikkulasten ravitsemus. On hyvä huomata, että imetyksen edistäminen on kaikkien niiden terveydenhuollon ammattilaisten tehtävä, jotka tapaavat työssään lasta odottavia, synnyttäviä tai lapsen saaneita perheitä. Luonnoksessa mainittujen lisäksi mm. terveyskeskuksen sairaanhoitajat ja lääkärit, päivystyksen sairaanhoitajat ja lääkärit, farmaseutit, lastenhoitajat (heitä edelleen erikoissairanhoidossa) ja lähihoitajat kohtaavat em. perheitä. Esihenkilöt ja terveydenhuollon ammattilaisia kouluttavat opettajat ovat olennaisessa roolissa imetyksen edistämässä ja tarvitsevat tietoa myös imeväisten ja pikkulasten ruokintaa koskevasta tiedotusaineistosta ja siihen liittyvästä asetuksesta. Myös sosiaalihuollon ammattilaiset kohtaavat perheitä.

23.5.2024

Lääketieteellistä syistä annetun lisämaidon antamisen yhteydessä on myös kiinnitettävä huomiota imetyksen tukemiseen ja tehostamiseen sekä lisämaitojen turvalliseen vähentämiseen, kun tarvetta niille ei enää ole. Tähän tarvitaan asiantuntevaa ohjausta.

Pitäisikö asetuksen kielen inklusiivisuuteen kiinnittää huomiota? Siinä puhutaan äideistä, mutta voisiko käyttää raskaana oleva, lasta odottava, imettävä vanhempi tai esimerkiksi synnyttäjät?

2. Pidättekö luonnoksessa esitettyä siirtymäaikaa riittävänä?

Tehy pitää siirtymäaikaa riittävänä. Tiedotusaineisto, joka ei ole uuden asetuksen mukainen tulee poistaa 30.9.2026 mennessä.

3. Voitte halutessanne esittää muita näkökohtia asetuksesta.

Lausunto on tehty yhteistyössä Suomen Kätilöliitto ry:n ja Tehyn terveydenhoitajaoston kanssa.

Helsingissä 23.05.2024

Millariikka Rytönen
puheenjohtaja
Tehy ry

Lisätiedot: Ammatillisen edunvalvonnan päällikkö, Petra Marjamaa petra.marjamaa@tehy.fi